

Eesti Rohelise Liikumise tegevuse kokkuvõte september – oktoober 2002

Kaks kuud on jälle kiiresti läbi saanud ning käes aeg septembris ja oktoobris tehtu kokku võtta. Kuigi huvitavat on toimunud mitmel rindel, võtab suurima osa käesoleva infolehe mahust siiski aktuaalne metsateema – järjekordne ebaseaduslik raie Lahemaal ja sellele järgnenud sündmused.

Soovin huvitavat lugemist ja loodan, et suures metsamures ei jää teised teemad siiski kahe silma vahele!

Hanna Maran
Eesti Rohelise Liikumise projektijuht

Kokkuvõtted tööruhmade tegevusest

Energeetika

8.oktoobril toimus Eesti Energia, Eesti Rohelise Liikumise ja Keskkonnaministeeriumi ümarlaud, kus tutvustati tuuleenergia rakendamise võimalusi ja probleeme ning lahen-

dusteid probleemide vältimiseks tuuleenergeetika teemaplaneeringu ning tsoneeringu kasutamise kaudu.

Metsanduse töörühm

Kuigi käesolev teabeleht peaks kajastama kahel viimasel kuul, ehk siis septembris ja oktoobris toimunut, on metsanduse töörühma puhul siiski vajalik väike mööndus, sest just novembri algus on olnud täis suhteliselt tormilisi sündmusi, mille päevakajalisus oleks järgmise infolehe ilmumise ajaks juba mõnevõrra tuhmunud.

31. oktoobril saabus teade, et Lahemaa Rahvusparkis, Kotkal toimub järjekordne ebaseaduslik metsaraie, mille suhtes reageerisid mitmed keskkonnaorganisatsioonid koheselt pressiteatega, kus soovitati keskkonnaminister Heiki Kranichil oma ametipostilt tagasi astuda. Põhjuseks ministri tahmatus/suutmatus lahendada kitsaskohti Eesti metsanduses ja looduskaitstes.

Kuigi reedel, 1.novembril, teatas Keskkonnainspeksioon, et ebaseaduslik raie Kotkal on peatatud, avastas Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi (TÜLKR) matkaseltskond pühapäeval sealsamas taas mürisevad saed ning metsatraktorid. Töö käis endiselt täie hooga.

Probleemi teadvustamiseks ja surve avaldamiseks korraldasid ERL ja TÜLKR esmaspäeva, 4. novembri hommikul Keskkonnaministeeriumi ees rahumeelse meelevalduse, millest võttis osa ligi 50 inimest. Sündmust kajastasid pea kõik tele- ja raadiokanalid ning sündmuse järelkajad on jõudnud ajaleheveergudele veel paar nädalat hiljemgi. Teabelehe meediaosas on näitena toodud ka mõned huvitavamad artiklid.

Mis metsast saab?

Peep Mardiste
Eesti Rohelise Liikumise juhatuse esimees

Viimastel nädalatel on metsas kuumaks läinud. Lahemaa rahvusparkis jätkab ülbe metsaomanik raiet. Keskkonnaorganisatsioonid soovivad keskkonnaministril tagasi

astuda. Minister ütleb, et keskkonnakaitsjate hirmud on liialdatud.

Mets on eestlasele oluline - ta on meile keerulistel aegadel pakkunud varjumisvõimalust; praegu teeb majanduslikult raskest olukorras olev metsaomanik metsa rahaks ja peletab ajutiselt rahamuret. Metsaga seonduv tekitab tugevaid emotsioone – meile ei meeldi

raielank, mingit esteetilist naudingut ei paku piinlikult sirgetes ridades istutatud kuusik. Vastakaid tundeid tekitavad maanteedel vuravad või sadamates kõrguvad palgi-koormad.

Eesti keskkonnaorganisatsioonid on mures parimate metsade kiire raiumise pärast. Metsafirmad kurdavad, et raiumist piiratakse ja plaanitav kaitsealuste metsade pindala on põhjendamatult suur. Keskkonnakaitsjad näevad metsas ka teisi väärtusi peale palgi; ettevõtjad ei mõista võimalust, et raieküps mets võiks jääda kusagil üles töötamata. Metsateemat riigi poolt kommenteeriva keskkonnaministeeriumi seisukoht on kusagil vahepeal. Pahatihti jääb koguni mulje, et kaldutakse pigem metsatööstuste poolele – rõhutades, et raieküps mets tuleb rahaks teha ja seda ei tohiks takistada.

1990.-aastate keskpaik tõi metsandusse mitmeid muutusi. Ühtäkki leebus metsade kasutust reguleeriv seadustik ja kadus aastakümneid Eesti metsades toimuv valvsat silma peal hoidnud metsavahtide institutsioon. Järeelvalve metsas toimetajate üle anti keskkonnainspeksioonile, kelle töötaja satub metsa erinevalt oma koduümbruse metsades pidevalt liikunud metsavahist tunduvalt harvem.

Linnakontoris istuv keskkonnainspektor saabub sageli röövraiet kontrollima väljakutse peale (viimatise Lahemaa röövraie avastasid Lahemaal matkanud Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi liikmed). Kuigi oma külas teatakse väga täpselt seda, kes, kus ja kuidas raiub, ei kiputa naabri peale kaebama.

Tarbimise töörühm

Tarbimise töörühm on oma tegevuses hoo sisse saanud, mida tõestavad ilmekalt ka nii Tallinnas kui Tartus toimuvad regulaarsed töökoosolekud.

Tartus on koosolekutel olulisemaks teemaks olnud riidekottide reklaamprojekti tegemine. Tartu inimeste initsiatiivil sai loodud ka säästva tarbimise huviliste list rohtar@topica.com. Esimene kokkusaamine oli supermarketite keskkonnasõbralikumaks muutmise projekti raames Selveri turundusosakonnaga. Jätkub ERLi keskkonnasõbraliku toote märgi kontseptsiooni väljatöötamine.

Tallinnas on arutatud esitatud projektide üle ja eriliselt säästva tarbimise koalitsiooni moodustamist ning diskuteeritud isikliku elu

Naabrile antakse seaduserikkumine andeks, sest tal on ju autole talvekummide ostmiseks raha vaja. Või oli vaja laps linna kooli saata.

Eesti mühab varimetsandus ehk metsa raiumine ja müük üht või teist seadust rikkudes. Kuigi on metsafirmasid, kellele on puidu legaalne ja dokumenteeritud päritolu üsna tähtis, pole varimetsanduse probleemi tõsidust näiteks keskkonnaministeeriumis veel mõistetud. Keskkonnaorganisatsioonide ja edumeelsete metsameeste murest kantud ettepanekuid varimetsandusega tõsiselt tegeleda pole kuulda võetud.

Pikas perspektiivis seab metsas toimuva kontrollimatus ning massiivne "puidu pesemine" ohtu kogu Eesti puiduekspordi, sest välisturul tähtsustub üha enam puidu legaalne päritolu ja keskkonnaga arvestav tootmine.

Metsal on väärtusi, mida me oma igapäevases kiires toimetamises märkama ei kipu. Looduslik mets on ilus, seal on tore seeni korjata ja perega jalutada. need on väärtused, mida on raske rahasse ümber panna. Kuid see ei tee neid vähemolulisemaks metsa väärtusest näiteks paberi toorainena.

Euroopa mastaabis on Eesti loodusliku ilmega metsamassiivid (nagu ka rabad ja veel suhteliselt puutumatu rannajoon) hinnalised rikkused. Metsal on suur väärtus juba praegu ning seda enam saab inimtegevusest rikkumata loodus meie strateegiliseks trumbiks aastakümnete pärast. Nähem siis metsapuus rohkemat kui sadamas tihumeetrist saadavat hinda!

keskkonnasõbralikkuse üle. Koalitsiooni, mille ideed esitles Allan Kokkota ka Eesti Keskkonnaühenduste Kojale, aitab luua Helena Väljaste.

Koos lätlaste, leedukate ja poolakatega esitati taotlus REC-Internationalile kodukemikaalide keskkonnamõju selgitamise uurimiseks.

Tarbimise töörühma koordinaator Allan Kokkota on kirjutanud Keskkonnainvesteeringute keskusele järgmised projektid: säästva tarbimise koalitsioon, ökomeeskondade loomine koolidesse, mahetoodete reklaam. Töörühma liikmed Irma Soorand ja Elen-Maarja Trell koostasid riidekottide reklaamprojekti.

Veekaitse töörühm

Läänemere Kalandusnõukogu (IBSFC) aastakoosoleku eel avaldas ERL Eesti delegatsioonile saadetud kirjas muret antud nõukogu passiivse tegevuse üle tursapopulatsiooni säilitamisel Läänemeres. Läänemere Kalandusnõukogu ei olnud eelnevatel aastatel võtnud arvesse Rahvusvahelise Mereuurimisnõukogu (ICES) soovitusi tursapüügikvootide osas, ületades seda 2002. aastal koguni 109% ulatuses. Vastusena jagas Eesti delegatsioon ERL-i muret Läänemere tursapopulatsiooni säilimise pärast ning kinnitas, et teeb kõik endast oleneva ICES-i soovitude arvestamiseks/rakendamiseks püügivõimaluste kokkuleppimisel IBSFC aastakoosolekul.

13. septembril toimus Tallinnas kohtumine "Vihrea Liitto" esindajatega ning alustati ühise transpordiseminari planeerimise ja organiseerimisega.

8. oktoobril toimus Eesti Rahvusraamatukogus ümarlaud teemal "Taastuvenergia rakendamine ja sellega kaasnev keskkonnamõju". Ümarlaua taga kohtusid ühelt poolt alternatiivenergeetika arendajad ja teisalt looduskaitsejad. ERL-*Coalition Clean Balticu* (ERL-CCB) poolt oli ümarlताल ettekanne teemal "Looduskaitselikud takistused väikehüdroelektrijaamade rajamisel". Ümarlताल tunnistati, et senine dialoog arendajate ja looduskaitsejate vahel olnud nõrk ning edaspidiste konfliktide ärahoidmiseks vajalik tihedam konsulteerimine. Koostööst loodetakse kasu nii arendajale, kes saab pildi sellest, kus ei ole võimalik alternatiivenergeetikat arendada, kui ka loomulikult loodusele. Arutelud antud teemal kindlasti jätkuvad.

14.–16. oktoobril toimus Lätis Jurmalas Saksa ja Balti riikide heitveekonverents "All about waste-water", kus oli muuhulgas ka ettekanne heitveepuhastuse aktiivmuda kogustest Eestis ning nende utiliseerimisest täna ja strateegiatest tulevikus. Seminari eesmärgiks oli edendada partnerlussuhteid EL-i liikmesriikide ja praeguste kandidaat-

riikide omavalitsuste vahel heitveepuhastuse arendamise vallas. CCB eesmärk on kasutada seda võrgustikku alternatiivsete lahenduste propageerimiseks.

24.–25. oktoobril osales Maret Merisaar Matsalus ja Haapsalus peetud Ornitoloogiaühingu ja Birdlife Internationali seminaril, kus räägiti keskkonnasõbraliku põllumajanduse võimalikkusest Euroopa Liidu tingimustes. Selgus, et seni on Põllumajandusministeeriumi keskkonnaosakond tegelenud peamiselt niitmis- ja karjatamis-toetustega ehk kaitsnud maismaaökosüsteeme. ERL-CCB saaks antud valdkonnas koostööd teha just veekeskonna kaitse võimaluste ja viiside propageerimisel.

* * *

Vabandan, et seoses apsakaga jäi veekaitse töörühma tegevuse kokkuvõtte eelmisest infolehest välja! Seekord parandan vea:

1. juulil toimus seminar "Parem Veehaldus", kus räägiti erinevate huvigruppide kaasamisest veemajandust ja -kaitset puudutavatesse küsimustesse, kajastati tänast olukorda ja tehti ettepanekuid tulevikuks.

26.–27. juulil toimunud Veeühingu suvepäevadest (Otepääl toimunud ettekannetepäevast) võtsid osa ERL-i liikmed Maret Merisaar ja Monika Prede. Kuigi põhitähelepanu oli pööratud Võrumaa veeprobleemidele, juhtis Monika osavõtjate tähelepanu ka Pühajärve Sõjatamme ümber toimuvatele kaevamistöedele.

21.–23. augustil toimus Puhta Läänemere Koalitsiooni sekretariaadi töökoosolek Kihnus, mille korraldas CCB-Eesti.

26. augustil korraldati koostöös Peipsi Koostöökeskusega Räpinas seminar "Inimsõbralik tervikveemajandus", samal teemal ilmus ka värvitrukis voldik ja aruanne kõigi ettekannetega. Läbivaks teemaks oli Peipsi vesikonna elanike kaasamine arengukavade koostamise protsessi.

Planeeringute jälgimine

Oktoobrist alustas tööd ERL-i planeeringujälgimise projekt, mille eesmärgiks hoida silma peal neil detail- ja üldplaneeringutel ning riiklikel arengukavadel, millel suur võimalik negatiivne keskkonnamõju. Projekti läbiviimiseks on ERL esialgu üheks aastaks

palganud kaks uut töötajat, kelleks on Liis Keerberg (liis.keerberg@mail.ee, 052-08967) ja Andres Kluge (andres7@ut.ee). Nende tegevuseks on suurema keskkonnamõjuga planeeringute identifitseerimine, planeeringu-protsessides kaasalöömine ning parandus-

ettepanekute väljapakumise. Kui Teieni jõuab info infot mõnest planeeringust, mille

eeldatavasti oluline keskkonnamõju, siis andke sellest kindlasti Liisile teada!

Eesti Roheline Liikumine meedias

Nagu teabelehe eessõnas juba mainitud, on ERL-i seisukohast viimase aja suurimaks ja kuumimaks teemaks olnud metsanduse ja keskkonnaministriga seonduv. Sündmusi on kajastanud pea kõigi Eesti meediakanalite kõrval ka mõned välismaised ajalehed. Lisaks

metsateemalistele artiklitele on meedias ka jäätmete sorteerimise teemaline lugu ajalehest "Tallinn".

Lisaks soovitan külastada ERL-i kodulehekülge, kus on üritusest ka ohtralt pildimaterjali.

Pressiteated

31. oktoober 2002

Kolm on kohtuseadus - keskkonnaminister Kranich peab tagasi astuma. Lahemaa rahvuspargis jätkub ebaseaduslik raie

Eesti keskkonnaorganisatsioonid soovivad keskkonnaministril tagasi astuda. Põhjuseks on Lahemaa Rahvuspargis, Luige kinnistul toimuv järjekorralt kolmas ebaseaduslik metsaraie 2002. aasta jooksul. Kui esimene röövraie põhjustas keskkonnakaitsjates nõrdimust ja teine lootusetust, siis käesolev, kolmas juhtum tõi selguse selles, et metsakaitses on olukord lubamatult halb. Keskkonna-organisatsioonid on juba alates metsaseaduse vastuvõtmisest 1997. aastal kutsunud ministreid üles seda toimivaks muutma. Metsanduses ja looduskaitstes minister Villu Reiljani valitsemisajast kestev korralgedus ja juhtimisvaakum on otseselt põhjustatud keskkonnaministrite tahtmatusest ministeeriumi juhtida ja keskkonna kaitsmist tagada. Pole kindel, kas ettevõtjate huve kaitsva Reformierakonna poliitika võimaldab keskkonnaministri kohuseid täita.

Lahemaa Rahvuspargi piiranguvööndis möödunud nädalal taasalanud ebaseaduslik raie on sellel kinnistul käesoleva aasta kolmas rikkumine. Loksa vallas Kotka külas Luige kinnistul on metsa ebaseaduslik raie avastatud ja peatatud juba käesoleva aasta aprillis ja juulis. Kokku on laastatud üle 80 ha kaitsealust metsa. Kohal on käinud politsei, keskkonnainspeksioon, ministeeriumi ametnikud; asja on ulatuslikult kajastatud ajakirjanduses. Kahjuks on ministeerium hambutu probleemiga tegelema. Selleks pole tahet või aega, mis annab tuult tiibadesse ka teistele metsavarastele. Näiteks trahvis keskkonnainspeksioon mais kinnistu omanikku Margo Klementat üle 50 ha kaitsealuse maa lagastamise eest 4800 krooniga. Miljonitesse kroonidesse ulatavate kinnis-

tutega manipuleeriva metsarüüstaja Klementa trahvimisel oli ametnike hinnangul leevendavaks asjaoluks "alalise rahalise sissetuleku puudumine."

Vaatamata ametisse määramise järel antud lubadustele pole minister Kranich suutnud korrastada metsanduses ja looduskaitstes toimuvat korralgedust. Nelja aastaga Riigikogusse jõudnud metsanduse arengukava on üldsõnaline deklaratsioon, mis ei muuda olukorda. Ministri ametisse asumisel lubatud metsaseaduse parandusprojekti pole tänaseni, kitsas ametnike ringis valmiv seaduseprojekt ei kannataks ilmselt avalikku kriitikat. Valmiv looduskaitseadus ei taga loodusväärtuste kaitset väljaspool kaitsealasid. Jätkuvalt ehitatakse ranna- ja kaldakaitsevöönditesse maju ning need ebaseaduslikud ehitised püsivad.

Keskkonnaminister ei suuda Eesti vanima rahvuspargi loodust kaitsta, veel suurem lagastamine toimub Eesti metsades tervikuna. Eesti Rohelise Liikumise hinnangul toodetakse kolmandik Eesti puidust erinevaid seadusi rikkudes. Keskkonnakaitsjad paluvad sekkuda loodusesõbrast valitsusjuhil Siim Kallasel ja tagada Lahemaa Rahvuspargi kaitse. Valitsusjuht Kallas peaks andma ka hinnangu ministri pädevusele ja töö tulemuslikkusele.

Eesti Roheline Liikumine
Eestimaa Looduse Fond
Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering
Eesti Noorte Looduskaitse Ühing
Pärandkoosluste Kaitse Ühing
Eesti Üliõpilaste Keskkonnakaitsese Ühing
"Sorex"

3. november 2002

Tudengite valveretk avastas täna ebaseadusliku raie jätkumise Lahemaal. Keskkonnaminister astugu tagasi

Vaatamata keskkonnainspektsiooni teatele (1. november 2002, www.kki.ee), nagu oleks Lahemaal Kotkal toimuv ebaseaduslik raie on peatatud, toimub raie edasi. Täna (3. november) hommikul kell 10 avastas Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi korraldatud 52 liikmega protestiaktsioon Tihase kinnistul raiemehed ning puude langetamine ja väljavedu käis täie hooga. Keskkonnakaitsejaid nähes lahkusid osad töömehed sama autoga, mis oli Eesti Päevalehe reedel (1. november) avaldatud fotol. Luige kinnistul aga tööd jätkuvad (kell 11:30 seisuga).

Tänaseks on Lahemaa Rahvuspargis segamatult rüüstatud üle 100 ha kaitsealust metsa, mis näitab, et looduskaitset ja metsandust korraldab keskkonnaministeerium ei saa oma ülesannetega hakkama. Keskkonnaminister Heiki Kranich on oma taustalt finantstegelane. Kuigi tema osalusel juhitud Lääne-Eesti Pank läks kiiresti

pankrotti ei saa keskkonda juhtida finantsmaailma reeglitest lähtuvalt: raha saab uuesti teenida, hävitatud ökosüsteemid aga ei taastu samasuguselt mitte kunagi. Seda nimetatakse keskkonnakaitse prioriteetseks "pöördumatus printsiibiks." Lahemaale tekitatud pöördumatud looduskahjustused näitavad keskkonnaministeeriumi saamatust ja kahjustavad Eesti mainet. Lahemaa kooslused on valitud üle-Euroopalise tähtsusega Natura 2000 alaks.

Rohelised soovivad niisuguse olukorra tekitanud keskkonnaministril Heiki Kranichil tagasi astuda. Kõiki Eestimaa looduse pärast muretsevaid inimesi oodatakse esmaspäeva hommikul kell 8:30 Tallinna, keskkonnaministeeriumi ette (Toompuiestee 24) rahumeelselt meelt avaldama.

Eesti Roheline Liikumine
Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering

Eesti Päevaleht

5. november 2002

Rüvetatud kaunis maa

Lea Larin

Metsa puhul on kerge emotsionaalseks minna. Kes kordki näinud raske metsamasina poolemeetriseid jälgi pehmes pinnases ja segipööratud kamarat, leidnud sodiks sõtkutud linnupesa koos poegade või sattunud rinnakõrguselt maha võetud puudele, teab, mis tähendab jõuetus, häbi ja viha.

Hulk metsa sees kasvanud rahva reegleid on kaotsi läinud. Metsast võeti viletsamad puud kütteks ja valiti hoolega tarbepuud. Linnupoegi ei hävitatud, vaid hälvik teinuks säärase mõtetu teo.

Enam ei ole mets vaese mehe kasukas. Pigem rikka mehe kasukas. Metsast saavad kasu ülesostjad ja hangeldajad, juurtega rahvas.

Juurtetus levib. Ühes Tallinna rikastele ehitatud elu-

rajoonis said vastsed majaanikud õiguse talitada oma krundil, nagu tahavad. Pikka mõtlemist ei olnud, saed võeti pihku ja hops: plats sai põlistest mändidest puhtaks. Pole tülikaid okkaid ja õietolmu, mis autot määriks.

Rohelised ja keskkonnaministeerium on aastaid metsa teemal vägikaigast vedanud. Rohelised ütlevad, et metsa raiutakse liiga palju ja näitavad aerofotosid, kus põlislaante asemel haigutavad augud. Keskkonnaministeerium leiab, et meie mets kannataks veel ulatuslikuma raiumise välja.

Konnaminni (nii kutsuvad ametnikud hellitavalt oma töökohta) ametlik seisukoht sisaldab siiski arusaama metsa taastamise vajalikkusest.

Kahjuks ei ole jõudu metsa taastamist nõuda. Nii nagu ei ole jõudu röövraiet isegi looduskaitsealadel – rahvuspargis Lahemaal ja Nigula kaitsealal takistada. Muust metsast rääkimata.

Rohelised kogunevad konnaminni akende alla ja lasevad mootorsae surinal ametnikke kuulmeid ärritada. Nad loodavad, et skandaal võtab rahvusvahelise mõõdu – Lahemaa puit müüdi Imavere saeveskile, mis kuulub firmale Sylvester ja rahvusvahelisele puidukontsernile Stora-Enso.

Stora-Enso reklaamib ennast Põhjamaades ja Euroopas keskkonnasõbraliku firmana, kelle mainele on tähtis, et kogu nende vahendatud puit on läbinud põhjaliku kontrolli.

Juba on kohale jõudnud aja- kirjanikud Soomest ja Rootsist. Oodata on Saksamaa ja Hollandi kolleege. Nii peaks sõnum Stora-Enso kohta levima.

Arvudes rüüstat väljendades hakkab kujutus tõrkuma. Lahemaa rahvuspargis on lagedaks raiutud 100 hektarit metsa. Igalt hektarilt võis sealkandis loo-

duskaitstajate hinnangul saada koguni 250 tihumeetrit puitu. Kokku siis 25 000 tihumeetrit.

Lahemaa männid on mastimänniks sobilikku mõõtu, tihumeetri annab pea iga puu. Kas tõesti on maha lõigatud 25 000 puud?

Rahvusvahelist kompaniid või ametnikke siin süüdistada ei

saa. Need olid eestlased, kes rahvusliku identiteedi sümboli, rahvuspargi rüüstasid.

Säärase teo ei eest ei ole paarituhande kroonine rahatrahv paras karistus.

Need, inimesed peaks istutama sama suure hulga puid. 25 000 okkalist männijussi maha pistma. Oma kätega.

Virumaa Teataja

5. november 2002

Lahemaa metsaraie tõi üliõpilased protestima

Vahur Afanasjev

Lahemaa rahvusparki valveretke ette võtnud Tartu üliõpilased avastasid pühapäeval, et ebaseaduslik raie käib täie hooga edasi. Eile algatas Keskkonnainspeksioon kriminaalmenetluse.

“Pilt on võigas,” ei hoidnud Tartu Üliõpilaste Looduskaitseringi juhatuse liige Taavi Nuum juhtunu kirjeldamisel värvi kokku. “Raie-tööde tulemused näevad rohkem sellised välja, nagu röövtööde puhul - pikad kannud ja oksaräga!”

Mitu korda raiutud

Lahemaa rahvuspargi metsanduse ja looduskaitse spetsialist Kaja Riiberg rääkis, et alates kevadest on seal metsa raiutud kuus või seitse korda. “Juba raiutud kohti on ka üle raiutud, nii et kes seda täpselt teab, kui palju metsa maha võetud on,” selgitas Riiberg. “Julgeksin hinnata, et umbes 70 hektaril on nad raiet teinud.”

Kaja Riibergi kinnitusel võib ligi poolt sellest alast iseloomustada sõnaga lageraie. “Mõni vähevääratuslik puu on ju püsti ka jäetud, aga sisuliselt on see ikkagi lageraie,” ütles Riiberg.

“Lageraie toimus ligi 12hektarilisel alal,” esitas Keskkonnainspeksiooni kommunikatsioonispetsialist Ann Maripuu omajagu väiksemad numbrid. “Meedias esitatud väide, nagu oleks 3.

novembril avastatud taas sajahektariline lageraie Loksas vallas Margo Klementa kinnistul, ei vasta tõele.”

Ann Maripuu teatel algatas inspeksioon kriminaalmenetluse Luige kinnistul tehtud ebaseadusliku raie suhtes.

Miljonikahju

Ann Maripuu lubas, et nüüdsest tihendab inspeksioon kontrolli. “Garanteerime, et raie ei jätku,” ütles kommunikatsioonispetsialist Maripuu. Keskkonnainspeksiooni andmetel on viimase paari nädala jooksul Luige kinnistul omaniku Margo Klementa korraldatud lageraiega piiranguvööndist raiutud üle viiesaja tihumeetri puitu. Inspeksiooni esialgsete arvestuste kohaselt on selle raiega keskkonnale tekitatud ligi 1,1 miljonit krooni kahju. Klementa kinnistul raiutud metsa kohta puudus rahvuspargis metsatöödeks nõutav kaitseala valitseja nõusolek. Samuti on esitamata metsaseadusega nõutav metsateatis.

Minister piiramisrõngas

Eile hommikul pidid keskkonnaministeriumi töötajad trügima läbi loodushoidlike

üliõpilaste spaleerist. Taavi Nuum looduskaitseringist ütles, et protestima ilmus nelikümmend kaks üliõpilast.

“Valisime töölemineku aja,” rääkis Nuum. “Tänaval liikuv rahvas tundis ka huvi ja seisis meiega viis-kümme minutit.” Nuumi andmetel käisid mitmed ministriumi ametnikud üliõpilastega rääkimas. “Kantsler Sulev Vare kõneles meiega,” meenutas Nuum. “Ja minister Heiki Kranich oli ka piiramisrõngas. Esitasime talle küsimusi ja saime sellised... ebakindlaid vastuseid.” Üliõpilaste tehtud avalduses nõutakse keskkonnaminister Heiki Kranichi tagasiastumist. Loodussõprade arvates on Kranich taustalt finants-tegelane, kuid keskkonda ei saa juhtida finantsmaailma reeglitest lähtuvalt.

RAIELUGU:

Juulis algatas Keskkonnainspeksioon kriminaalmenetluse Luige kinnistul tehtud lageraie suhtes. Siis raiuti neljalt hektarilt 475 tihumeetrit puitu. Kevadel tehti sealsamas ulatuslik raie lubatud viisil, kuid selle käigus rikuti mitmeid eeskirju.

Postimees

12. november.2002

Kas Eesti metsad on kaitstud?

Peep Mardiste

Kuigi Lahemaa rahvuspark on vaid üks näide – ebaseaduslikud raied toimuvad kõikjal, moodustades kuni 40 protsenti Eestis toodetud puidu mahust -, näitab seal toimunu, et Eesti haldussuutlikkus on madal. See tuleb välja just ühiskonna üldiste huvide eest seismise võimekuses.

Täna ei vastuta Eestis metsa ja kaitsealade eest otseselt keegi, levinud on arusaam, et seal võib kõike teha. Levinud on mentaliteet, et laudast loomade varastamine on halb ja karistatav, sellest teatatakse politseisse. Metsast varastamine vaikitakse üldjuhul maha - see on eikellegimaa.

Lisaks ühiskondlikule huvipuudusele on varimetsanduse vohamise üheks põhjuseks ka Eesti riigi saamatus ja tahtmatus rikkumistega võidelda.

Keskkonnaministeeriumi haldusalas on viimasel kümnendil viljeletud üliliberaalse seadustiku loomist, liiga tugevalt on reformitud järelevalveorganite tegevust. Olgu näiteks liiga radikaalne ja varajane metsavahtide ja kaitsealade järelevalvetöötajate koondamine. Selle tagajärjeks on kohaga seotud järelevalve ja ennetavate meetmete puudumine. Keskkonnaministeerium peaks kindlasti tegelema ennetavate meetmete

rakendamisega, praegu niisugune organ puudub. Sellest algavad ka paljud hädad.

Keskkonnainspeksioon on viimastel aastatel tublisti arenenud. Kahjuks on kuritegude avastamine kasvanud eelkõige tänu nende arvu suurenemisele.

Keskkonnainspeksioon teeb pistelist kontrolli ja reageerib põhiliselt väljakutsetele. Lahemaal toimunud metsarikkumiste uurimisel tuli see eriti hästi välja. Iga raie avastamisel oli vaja korduvalt helistada ja selgitada, kus ja mida valesti tehakse. Välja tulnud keskkonnainspektorid proovisid üldjuhul õigustada, miks nad ei saa rikkujaid peatada ja kui palju tööd neil on. Sisuliselt pidid looduskaitsetöötajad keskkonnainspektoreid kuriteokohale talutama.

Lahemaal on tänaseks algatatud üldsuse survele kriminaalasjad Kotka-Veski, Varblase, Tihase ja Luige kinnistutel toimunud rikkumiste osas. Samas pole inspektorid mõistnud tegeleda nende kinnistutega vahetult piirneva Rüütli kinnistuga, kus on seadusvastaselt lagedaks raiutud vähemalt 50 ha metsa. Kes peab minema ja inspeksiooni 100 meetrit edasi jalutama, et silmanähtavat rüüstamist tuvastada?

Eesti Rohelise Liikumise hinnangul on summaarselt kuni 40 protsenti meie puidust toodetud seadusi rikkudes. Vastavalt rahvusvahelisele definitsioonile kuuluvad selle alla järgmised rikkumised koos hinnangulise protsendiga Eestis toodetud puidu üldmahust: metsavargus (kuni 5 protsenti), metsa laastamine (kuni 25 protsenti), vajaliku dokumentatsiooni mittetäitmine (kuni 40 protsenti), maksuseaduste rikkumine (kuni 50 protsenti).

Metsarikkumiste suur osatähtsus muudab mõttetuks riigi poolt looduskaitsele pühendatud aja ja raha. Kannatajaks on ausad ettevõtjad, kes peavad tüütuid pabereid täitma.

Liiga palju on ebaausaid ettevõtjaid, kes on valmis varastatud ja röövma jandades toodetud puitu ostma ja pesema. Pole saladus, et oktoobri lõpus Lahemaalt raiutud puidu ostjaks oli meie puidutööstuse lipulaev Sylvester.

Eesti keskkonnaministeerium pole varimetsanduse probleemi kunagi tunnistanud, kunagi pole sellega võideldud. Minister Heiki Kranichi 3,5-aastase valitsemisaja jooksul pole suudetud isegi probleemi kohta uurimistööd tellida. Kellele on see kasulik?

Pealinn

7. november 2002

Teadlik linlane sorteerib kodust prügi ise

Margit Tamm

Kuigi jäätmete liigiti sorteerimine ja taaskasutamine võib tunduda inimesele vaevanõudev, säästab see peale looduse ka rahakoti sisu.

Erinevalt paljudest teistest linlastest on üliõpilane Helen Väljaste ja roheliste liikumise aktivist Allan Kokkota harjunud oma prügi sorteerima.

«Köögis on mul kolm prügikasti,» kirjeldab Allan koduse jäätmemajanduse korraldamist. «Üks üldise prügi, teine pudelite ja plasttaara, kolmas ohtlike jäätmete tarvis. Vanapaberit hoian eraldi kohas.» Prügi sorteerimise teeb Allanile mugavamaks asjaolu, et tema maja ees seisvasse korteriühistu renditud konteinerisse saab panna eri prügiliike eraldi. Ohtlikud jäätmed viib Allan bensiinijaamades asuvasse kogumispunktidesse.

«Kõik ühistud võiksid rentida sellise konteineri, sest see muudab prügi sorteerimise elanikele vältimatuks ja hõlpsaks tegevuseks,» leiab Allan.

Ühistu peab paberit koguma. Kuigi kõikide prügiliihide sorteerimise kohustust linlastel seni pole, näeb linna jäätmehoolduseeskiri ette, et vähemalt viie korteriga korteriühistu elanikud peavad muust soodist eraldama papi ja paberi. Selleks on vaja rentida lisaks üldprügi konteinerile ka mahuti paberi- ja papi-

jäätmete kogumiseks. Eramuomanikelt prügi liigiti sorteerimist ei nõuta, kuigi see võimaldaks neil raha säästa.

«Eramaja omanikule võib mitme prügikonteineri ostmine või rentimine tunduda kallis, kuid jäätmete liigiti kogumisel ja taaskasutamisel täituvad ka konteinerid aeglasemalt,» ütles Tallinna säästva arengu ja planeerimise ameti juhtivspetsialist Enn Puskar. «Oma majas saab näiteks paberi valdavalt põletada ja toidujäätmed komposti panna, mis teeb prügiveokulud väiksemaks.» Puskari sõnul võiksid eramajade omanikud raha kokkuhoiu eesmärgil ühiselt rentida või osta konteineri ohtlike jäätmete, klaasi jm kogumiseks.

Linnalt tasuta jäätmekäitlus. Linn korraldab taaskasutusse minevate klaasi ja paberi ning ohtlike jäätmete kogumist kõigis linnaosades. Vastavatesse kogumispunktidesse võivad kõik linlased tuua jäätmeid tasuta. Jäätmekäitluse sihiks on jäätmete tekke vältimine, vähendamine ja taaskasutamine. «Prügilasse peaksid sattuma tõesti ainult need jäätmed, millele muud kasutust ei leita,» lausus Puskar. Kui Euroopas leiavad elanikud võimaluse taaskasutada üle poole olmejäätmetest, siis Eestis vaid 5%.

Pooled linlased sorteerivad prügi. Uuringu järgi, mille Tallinna säästva arengu ja planeerimise amet ja jäätmekäitlejate liit tänavu korraldasid, tegelevad jäät-

mete osalise sorteerimisega rohkem kui pooled linlased, kusjuures valdavalt pannakse eraldi klaastaara ja vanapaber. Ohtlikest jäätmetest kogutakse eraldi patareisid, muud ohtlikud jäätmed, näiteks lahustid, värvid jms kipuvad aga minema üldprügi hulka. Aktiivsemalt sorteerivad jäätmeid väikeelamute elanikud. Uuring näitas, et suurem osa tallinlastest on valmis jäätmeid liigiti koguma, kui elukoha lähedale paigutatakse vastavad mahutid. Tallinna jäätmehoolduseeskirja alusel vastutab prügi kogumise ja veo eest kinnisvara omanik või haldaja, kes peab hankima ka sobivad jäätmemahutid. Korteriühistu peab jäätmeid sorteerima ja jäätmemahuteid tühendamata vähemalt kord kahe nädala jooksul. Jäätmekäitluse nõuete rikkumise eest saab füüsilisi isikuid trahvida kuni 12 000 ja juriidilisi isikuid kuni 20 000 krooniga.

Klaasikogumise konteinerite asukohad Tallinnas

Õismäe tee 46 (Kullerkupu kpl)

Paldiski mnt 77 (Mustjõe kpl)

Mustamäe tee 43 (Marja kpl)

Nõmme tee 53

Sõpruse pst 171

Tondi tee 64

Ohtlike jäätmete kogumiskonteinerid asuvad

linnas 59 bensiinjaamas ja sinna saab tasuta ära anda:

- jääkõlisid (20 liitrit korruga) ja õlifiltreid
- värvi-, liimi-, laki- ja lahustijäätmeid jaepakendis (10 liitrit)
- patareisid ja akusid
- elavhõbedalampe (10 tükki korruga)

- aegunud ja kasutus- kõlbmatuid ravimeid jm meditsiinilisi jäätmeid (2 kg korruga)

- kemikaale ja pestitsiidide jäätmeid (10 liitrit)

- elavhõbekraadiklaase ja muid elavhõbedat sisaldavaid jäätmeid (2 kg korruga)

Ohtlike jäätmete äraandmiseks tuleb pöörduda tankla töötaja poole, kes

avab ja suleb konteineri. Konteineris on märgistatud mahutid eri jäätmete vastuvõtmiseks.

Bensiinjaamade juures ei võeta vastu ohtlikke jäätmeid asutustelt ega ettevõtjatelt, nemad peavad andma jäätmed otselepingute alusel vastavatele käitlustevõtetele

Tartu kontor

Pk. 318
Tartu, 50002
Tel: (07) 422 532
Faks: (07) 422 084
E-post: info@roheline.ee
URL: www.roheline.ee

Tallinna kontor

Pk. 1521
Tallinn, 10402
Tel/faks: (0) 6 413 402

E-post: roheline@online.ee
URL: www.roheline.ee
